

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De obligatione Subditorum erga Superiores, & econtrà.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

tam, quod est *thesaurizare*, ut optimè notat Doctor Angelicus 2. 2. q. 101. art. 2. ad 2. Hinc inferunt Fillucius *tract. 28. part. 2. n. 28.* Bonacina *cit. disp. 6. punct. 5.* & alij, Parentes illos graviter peccare, qui diligentiam saltem mediocrem non adhibent, ut bona acquirant, quibus Filij alantur, & hæreditatem habeant juxta sui status conditionem: vel si bona dilapitando, impotentes sese reddant ad Liberos honestè secundùm statum suum educandos & dotandos.

Parentes tenentur instruere liberos in necessarijs ad salutem.

18. Quantum ad alteram Parentum obligationem, tenentur ij sub gravi obligatione instruere Liberos per se, vel per alios, in necessarijs ad salutem. Unde procurare tenentur, ut rudimenta Fidei addiscant, scilicet Orationem Dominicam, Salvationem Angelicam, Symbolum Apoitolorum, Præcepta Decalogi, & Ecclesiæ, necessariam doctrinam de Sacramentis, & alia hujusmodi. Debent insuper illos verbis & exemplis, additâ etiam, si opus fuerit, charitativâ correctione, & paternâ castigatione, ad bonos mores, ac vitam Christianam inducere, & à peccatorum occasionibus avertere. Et quidem graviter peccant Parentes, si intalibus fuerint notabiliter negligentes; cùm à tali eorum instructione plurimum pendeat salus Liberorum & bona horum conversatio per vitæ decursum: nam, ut *Proverb. cap. 22* legitur, *Adolescens juxta viam suam, etiam cùm senuerit, non recedet ab ea.*

Tenentur liberis relinquere libertatem circa electionem status. Excommunicatur, qui cogunt mulierem ad ingressum Monasterij.

19. Tertio tenentur Parentes Liberis relinquere libertatem circa electionem status, ita ut eum eligere sinant, ad quem ipsos à Deo vocari cognoverint. Unde graviter peccant Parentes, si absque iusta causa Filios impediunt, ne Religionem ingrediantur; aut econtrâ, si eos invito dolo, vel minis, ad ingressum Religionis cogant. Quinimò Concilium Trid. *Sess. 25. de Regularibus, cap. 18.* excommunicat omnes, & singulas personas, quæ quomodocunque coegerint aliquam virginem vel viduam, aut quamcunque aliam mulierem invitam præterquam in casibus à Jure expressis, ad ingrediendum Monasterium.

QUÆSTIO III.

De obligatione Subditorum erga Superiores, & econtrâ.

Parentum nomine, qui omnes hic comprehendantur?

20. **E**T si nomine Parentum, quos in honore habendos esse, statuitur hoc quarto Præcepto Decalogi, præcipue intelligi.

celligantur ij, qui eos secundum carnem genuerunt : nihilominus hoc nomine , simul ac praesenti praeccepto , omnia ea personarum genera comprehenduntur , quae quandam in nos superioritatem habent , & ad sequentia quatuor capita communiter reducuntur. Primum est Parentum , qui secundum carnem nos genuerunt. Alterum est Superiorum , potestatem spirituales in nos habentium : ut sunt Episcopi , Curati , Pastores , &c. Tertium est Superiorum , potestatem in nos saecularem habentium : quales sunt Reges , Principes , Duces , & Domini. Quartum est aliorum , qui aliquam super nos potestatem habent : quales sunt Magistri , Tutores , & hujusmodi. Hinc

21. Infertur I. Quod ea , quae de officijs & obligationibus filiorum erga parentes , & parentum erga filios , haecenus dicta sunt , servata debita proportione etiam intelligi debeant de officijs & obligationibus Pupillorum erga Tutores , & alios parentum vicem gerentes : item de officijs & obligationibus servorum , subditorum , & quorumcunque inferiorum erga Dominos , aut Superiores suos , & econtrà. Mastrius *cit disput. 11. n. 98* Navarrus , Bonacina , Toletus , & alij passim ; idque ex *cap. 6. ad Ephesios* , & *cap. 3. ad Titum* , & alijs pluribus S. Scripturae locis satis obvius clarè liquet.

22. Infertur II. Quod Christiani omnes teneantur sub gravi culpa obedire Summo Pontifici , utpote Christi in Terris Vicario , in rebus ad Fidem , & Christianam disciplinam pertinentibus. Similiter , quod Dioecesani Episcopis , Parochiani Parochis , Servi Dominis , Subditi Superioribus , & Populi Principibus suis , obligentur praestare obedientiam in his , in quibus respectivè ipsis subsunt ; eisque reverentiam , & amorem specialem , aliisque officia , quotiescunque recta ratio & prudentia id postulat , exhibere.

23. Infertur III. Quod vicissim etiam omnes Superiores teneantur ad diligenter gerendam sibi Subditorum curam , tum in temporalibus , tum in spiritualibus , prout cujusque officium & conditio postulat. Ratio est : quia ejusmodi Superiores sunt caput Subditorum , idèoque tenentur quodammodo , servata tamen proportione , ad eadem , ad quae Parentes erga Filios. Totam hanc Superiorum erga Subditos , horumque erga Superiores obligationem , paucis complectitur Apostolus *ad*

DISTINCTIO III.

De Quinto Præcepto Decalogi.

QUÆSTIO I.

Quanam Quinto Præcepto Decalogi prohibeantur?

Ratio ordi-
nis. 1.

Agredimur nunc ea Præcepta Decalogi secundæ Tabulæ, quæ sunt negativa, seu quibus expressè prohibetur, quodcunque jus Proximi violare, aut ipsum in bonis suis injustè lædere. Quia verò inter alia bona hominis primum locum obtinet vita, meritò in hoc quinto Præcepto Decalogi per illa verba, Exodi 20. *Non occides*, severissimè à Deo interdicitur homicidium, ac quæcunque injusta læsio corporalis Proximi. Hinc fit

Hoc præ-
cepto pro-
hibetur
quodcun-
que homi-
cidium, si-
milique

2. **CONCL. I.** Hoc quinto Præcepto Decalogi prohibetur quodcunque homicidium injustè illatum, tam Proximi, quam sui ipsius. Ita certa, & communis; ac habetur expressè c. *Si non licet.* 23. 9. 5. atque patet ex illis generalibus verbis: *Non occides.* Et quidem hoc Præcepto non solum homicidium opere consummatum, quod est ultimum damnum in corpore, videlicet mors; sed etiam quodcunque aliud damnum injustum in corpore citra mortem, inferri prohibetur.

Damnum
injustum
corporis;

Mutilatio
enormis, &
non enor-
mis;

3. Porro hujusmodi damnum injustum in corpore citra mortem, aliud est irremediabile, ut mutilatio: aliud remediabile, ut vulneratio, aut alia læsio curabilis. Rursus mutilatio alia est enormis, quæ impedit ex toto actum aliquem humanum, qui competeret homini secundum illam partem amputatam; prout contingit in amputatione manus dexteræ. Alia non enormis, id est, non impediens actum humanum: ut amputatio digiti, vel alicujus partis digiti. Scotus 4. *dist. 15. q. 3. §. de secundo*, & alij.

4. **CONCL.**